

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника обласної
військової адміністрації
07.07.2025 № 828/2025-р

ПОЛОЖЕННЯ

про Департамент з питань оборонної роботи та цивільного захисту Хмельницької обласної державної адміністрації

1. Департамент з питань оборонної роботи та цивільного захисту Хмельницької обласної державної адміністрації (далі – Департамент) є структурним підрозділом обласної державної адміністрації, підпорядкований голові обласної державної адміністрації і у межах Хмельницької області забезпечує виконання завдань, покладених на обласну державну адміністрацію у сфері оборонної роботи, цивільного захисту, забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян.

Департамент утворено головою Хмельницької обласної державної адміністрації шляхом перейменування управління з питань цивільного захисту населення.

Департамент є постійно діючим органом управління Хмельницької обласної територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі – територіальна підсистема ЄДС ЦЗ), підзвітний та підконтрольний Державній службі України з надзвичайних ситуацій з цих питань (далі – ДСНС).

2. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади, розпорядженнями голови обласної державної адміністрації, а також цим Положенням.

3. Основними завданнями Департаменту є:

1) забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту Хмельницької області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, безпосереднє керівництво діяльністю у сфері цивільного захисту у межах компетенції на території області;

2) забезпечення визначених чинним законодавством повноважень щодо реалізації державної політики у сфері оборонної роботи, заходів щодо забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян.

4. Департамент у своїй діяльності виконує такі завдання:

1) організовує виконання Конституції і законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та здійснює контроль за їх реалізацією;

2) забезпечує у межах своїх повноважень захист прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб;

3) надає адміністративні послуги;

4) здійснює державний контроль за дотриманням підприємствами, установами та організаціями правил, норм, стандартів у межах визначених повноважень;

- 5) бере участь у підготовці пропозицій до проєктів програм соціально-економічного розвитку області;
- 6) вносить пропозиції щодо проєкту обласного бюджету;
- 7) забезпечує у межах своїх повноважень ефективно і цільове використання відповідних бюджетних коштів;
- 8) бере участь у підготовці заходів щодо регіонального розвитку області;
- 9) розробляє проєкти розпоряджень голови обласної державної адміністрації, проєкти нормативно-правових актів з питань оборонної роботи, цивільного захисту та забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян;
- 10) бере участь у підготовці звітів голови обласної державної адміністрації для їх розгляду на сесії Хмельницької обласної ради;
- 11) бере участь у підготовці проєктів угод, договорів, меморандумів, протоколів зустрічей делегацій і робочих груп у межах своїх повноважень;
- 12) забезпечує здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції у Департаменті;
- 13) готує самостійно або разом з іншими структурними підрозділами інформаційні та аналітичні матеріали для подання голові обласної державної адміністрації;
- 14) бере участь у розробленні проєктів розпоряджень голови, проєктів наказів керівника апарату обласної державної адміністрації, проєктів нормативно-правових актів, головними розробниками яких є інші структурні підрозділи;
- 15) бере участь у погодженні проєктів нормативно-правових актів, розроблених іншими органами виконавчої влади;
- 16) розглядає в установленому законодавством порядку звернення громадян;
- 17) опрацьовує запити і звернення народних депутатів України та депутатів відповідної ради;
- 18) забезпечує доступ до публічної інформації, розпорядником якої є Департамент;
- 19) постійно інформує населення з питань оборонної роботи, цивільного захисту та дотримання прав і свобод громадян;
- 20) здійснює повноваження, делеговані органами місцевого самоврядування;
- 21) контролює органи місцевого самоврядування та надає методичну допомогу з питань здійснення наданих їм законом повноважень органом виконавчої влади;
- 22) організовує роботу з укомплектування, зберігання, обліку та використання архівних документів;
- 23) забезпечує у межах своїх повноважень виконання завдань мобілізаційної підготовки, дотримання вимог законодавства з охорони праці, пожежної безпеки;
- 24) забезпечує у межах своїх повноважень реалізацію державної політики стосовно захисту інформації з обмеженим доступом;

25) бере участь у вирішенні відповідно до законодавства колективних трудових спорів (конфліктів);

26) забезпечує захист персональних даних;

27) здійснює функції постійно діючого органу управління цивільного захисту територіальної підсистеми;

28) забезпечує підготовку, скликання та проведення засідань комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій обласної державної адміністрації, здійснює контроль за виконанням її рішень, виконує функції робочого органу (секретаріату) такої комісії, організовує методичне керівництво роботою місцевих комісій з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій;

29) організовує роботу спеціальних комісій з ліквідації надзвичайних ситуацій;

30) організовує, забезпечує роботу Ради оборони Хмельницької області та здійснює контроль за виконанням її рішень з питань, віднесених до повноважень Департаменту;

31) забезпечує готовність органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми до дій за призначенням;

32) розробляє та подає на затвердження голові обласної державної адміністрації плани діяльності територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, інших планів у сфері цивільного захисту, здійснює контроль за їх виконанням;

33) організовує та проводить моніторинг надзвичайних ситуацій, здійснює прогнозування імовірності їх виникнення та визначення показників ризику;

34) забезпечує підтримання у постійній готовності до застосування регіональної системи централізованого оповіщення, її сталого функціонування у разі виникнення надзвичайних ситуацій, здійснення її модернізації та реконструкції;

35) здійснює оповіщення керівного складу обласної державної адміністрації, органів управління, підприємств, установ і організацій області, а також оповіщення та інформування населення, через місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення, у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема в доступній формі для осіб з вадами зору та слуху;

36) готує пропозиції щодо утворення регіональних та комунальних аварійно-рятувальних служб, здійснює координацію та контроль їх готовності до дій за призначенням;

37) здійснює методичне керівництво щодо утворення та функціонування територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту та територіальних формувань цивільного захисту, здійснює контроль за їх готовністю до дій за призначенням;

38) забезпечує роботу регіональної комісії з питань евакуації при обласній державній адміністрації, планування та проведення евакуаційних заходів, здійснює контроль за організацією роботи органів з евакуації на території області;

39) організовує навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях;

40) визначає потреби у навчанні керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, бере участь у розробці Плану комплектування навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області на відповідний рік;

41) організовує проходження в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області навчання посадових осіб і працівників обласної державної адміністрації, суб'єктів господарювання, що належать до сфери її управління, з числа керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів цивільного захисту;

42) подає пропозиції голові обласної державної адміністрації щодо:

затвердження Статуту навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області;

погодження кандидатури на посаду начальника навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області;

43) забезпечує організацію та здійснює визначені законодавством заходи радіаційного, хімічного захисту населення та інженерного захисту територій від наслідків надзвичайних ситуацій;

44) організовує та контролює роботу місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо завчасного накопичення і підтримання у постійній готовності засобів індивідуального захисту для населення, яке проживає у прогнозованих зонах радіаційного, хімічного забруднення, та формувань цивільного захисту, а також приладів дозиметричного і хімічного контролю та розвідки;

45) організовує виконання вимог законодавства із створення, використання, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту щодо:

обліку фонду захисних споруд цивільного захисту;

проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільного захисту;

перевірки стану захисних споруд,

підготовки рішень про подальше використання захисних споруд цивільного захисту державної та комунальної власності у разі банкрутства (ліквідації) суб'єктів господарювання, що належить до сфери їх управління;

46) виконує повноваження обласної державної адміністрації з розгляду проектної документації щодо будівництва фортифікаційних та оборонних споруд для оперативного обладнання території області;

47) здійснює заходи зі створення, поповнення, зберігання та цільового використання регіонального матеріального резерву для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, ліквідації їх наслідків та надання термінової допомоги постраждалим;

48) розробляє проекти регіональних програм, вносить їх у встановленому порядку на затвердження, забезпечує моніторинг їх реалізації;

у сфері цивільного захисту, зокрема спрямованих на захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки;

в оборонній сфері та в галузі забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян;

49) підтримує у готовності пункти управління обласної державної адміністрації, забезпечує їх обладнання засобами управління, організацію оперативно-чергової служби в цілодобовому режимі;

50) розробляє та вживає заходів щодо забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, в особливий період;

51) виконує у межах визначених повноважень функції з управління майном, що передано до сфери його управління;

52) у режимі підвищеної готовності для єдиної державної системи цивільного захисту, територіальної підсистеми забезпечує:

організацію оповіщення органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми, а також населення, через місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення, про загрозу виникнення надзвичайної ситуації та інформування їх про дії у можливій зоні надзвичайної ситуації;

формування оперативних груп для виявлення причин погіршення обстановки та підготовки пропозицій щодо її нормалізації;

підготовку розпорядчих документів, спрямованих на посилення спостереження та контролю за гідрометеорологічною обстановкою, ситуацією на території об'єкта підвищеної небезпеки та/або за його межами, території, на якій існує загроза виникнення геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, а також здійснення постійного прогнозування можливості виникнення надзвичайних ситуацій та їх масштабів;

організацію функціонування постів радіаційного і хімічного спостереження та розрахунково-аналітичних груп для здійснення спостереження за радіаційною і хімічною обстановкою у випадку загрози і виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з викидом (виливом) у довкілля радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;

уточнення (у разі потреби) планів реагування на надзвичайні ситуації, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню;

уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій від можливих надзвичайних ситуацій;

участь у заходах із приведення у готовність наявних сил і засобів цивільного захисту, підготовку пропозицій щодо залучення у разі потреби додаткових сил і засобів;

53) у режимі надзвичайної ситуації для єдиної державної системи цивільного захисту, територіальної підсистеми забезпечує:

організацію оповіщення органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми, а також населення про виникнення надзвичайної ситуації;

підготовку розпорядчих документів щодо переведення територіальної підсистеми у режим надзвичайної ситуації, про призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, у разі прийняття рішення про її утворення;

організацію робіт із визначення зони надзвичайної ситуації;

постійне прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих її наслідків;

участь в організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, керівництво проведенням відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

участь в організації заходів щодо життєзабезпечення постраждалого населення;

участь в організації (у разі потреби) евакуаційних заходів;

участь в організації радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного захисту населення і територій від наслідків надзвичайної ситуації;

організацію безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;

інформування органів управління цивільного захисту та населення про розвиток надзвичайної ситуації та заходів, що здійснюються;

54) у режимі надзвичайного стану – виконання завдань відповідно до Закону України “Про правовий режим надзвичайного стану”;

55) здійснює виконання визначених для обласної державної адміністрації повноважень щодо керівництва підготовкою території області до оборони;

56) організовує та проводить у межах компетенції заходи щодо надання шефської допомоги військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України;

57) сприяє у межах компетенції:

проведенню заходів щодо підготовки молоді до військової служби, проведенню призову громадян на строкову військову службу та відбору кандидатів на військову службу за контрактом;

здійсненню заходів щодо забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян;

58) забезпечує взаємодію місцевих органів виконавчої влади та правоохоронних органів області у питаннях здійснення спільних заходів щодо профілактики правопорушень та усунення причин і умов, що сприяли їх учиненню;

59) ініціює розгляд на засіданнях колегії обласної державної адміністрації питань оборонної роботи, цивільного захисту та стану боротьби із злочинністю та правопорушеннями, забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян;

60) організовує проведення спільних з правоохоронними органами області міжвідомчих нарад, семінарів, конференцій, засідань за “круглим столом”;

заходів за участю громадськості з актуальних проблем боротьби із злочинністю, пошуку шляхів їх розв'язання та механізму взаємодії;

61) бере участь у межах своїх повноважень у:

організації проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

контролі за виконанням інженерно-технічних заходів цивільного захисту інших господарських об'єктів, інженерних та транспортних комунікацій;

проведенні аналізу та розслідуванні причин виникнення надзвичайних ситуацій;

перевірці наявності і готовності до використання у надзвичайних ситуаціях засобів колективного та індивідуального захисту населення, майна цивільного захисту;

перевірці готовності органів управління та сил територіальної підсистеми цивільного захисту до виконання покладених на них завдань;

організації та проведенні підготовки органів управління та сил територіальної підсистеми цивільного захисту, населення до дій у надзвичайних ситуаціях у мирний час та в особливий період;

розгляді місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування питань, пов'язаних з діяльністю органів управління і сил територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ та її ланок, стану оборонної роботи та підтримання правопорядку;

заходах щодо забезпечення підвищення рівня правової освіти населення;

підготовці узгоджених пропозицій та прийнятті рішень щодо недопущення ускладнення криміногенної ситуації в області;

роботі штабу територіальної оборони області;

контролі за виконанням заходів з питань територіальної оборони;

контролі за виконанням заходів структурними підрозділами обласної державної адміністрації, територіальними органами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України, органами місцевого самоврядування з підготовки території області до оборони;

62) координує діяльність:

місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань оборонної роботи, цивільного захисту та забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян;

структурних підрозділів з питань оборонної роботи та цивільного захисту місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, сил територіальної підсистеми цивільного захисту щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;

63) готує голові обласної державної адміністрації пропозиції щодо:

включення до проєкту обласного бюджету витрат на:

здійснення заходів у сфері оборонної роботи та забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян;

розвиток і функціонування цивільного захисту області;

віднесення міст до груп цивільного захисту та подання їх ДСНС України, а також суб'єктів господарювання до категорій з цивільного захисту та затвердження їх переліку у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України;

утворення та внесення змін до складу:

ради оборони Хмельницької області;

штабу територіальної оборони області;

обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, а у разі виникнення надзвичайних ситуацій – спеціальних комісій (штабів) з ліквідації надзвичайних ситуацій;

оголошення окремих місцевостей (територій області) зонами надзвичайної ситуації у разі її виникнення;

погодження проєкту плану проведення потенційно небезпечних заходів за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння та військової техніки за умови присутності цивільного населення, організація під час розроблення та виконання такого плану взаємодії з органами військового управління;

64) здійснює інші передбачені законом повноваження у сфері оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами.

5. Департамент для здійснення повноважень та виконання завдань, що визначені, має право:

1) залучати спеціалістів інших структурних підрозділів обласної державної адміністрації, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їхніми керівниками), об'єднань громадян для вирішення питань, що належать до компетенції Департаменту;

2) одержувати в установленому порядку від місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, незалежно від форм власності і підпорядкування інформацію, необхідну для виконання покладених на нього завдань;

3) вносити в установленому порядку пропозиції щодо удосконалення роботи обласної державної адміністрації у сфері оборонної роботи, цивільного захисту та забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян, скликати та проводити наради, навчання, семінари та конференції з питань, що належать до компетенції Департаменту;

4) користуватися в установленому порядку інформаційними базами місцевих органів виконавчої влади, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами;

5) здійснювати повноваження обласної державної адміністрації щодо перевірки стану додержання Конституції України та законів України, інших актів законодавства з питань що належать до компетенції Департаменту;

6) визначати ефективність проведення заходів місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, організаціями і установами з питань оборонної роботи;

7) надавати методичну допомогу структурним підрозділам обласної державної адміністрації, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям незалежно від форм власності з питань оборонної роботи, цивільного захисту та забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян;

8) брати участь у розгляді районними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами.

6. Департамент в установленому законодавством порядку та у межах повноважень взаємодіє з апаратом та структурними підрозділами обласної державної адміністрації, органами місцевого самоврядування, територіальними органами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також підприємствами, установами та організаціями, які забезпечують реалізацію державної політики з питань оборони, цивільного захисту, національної безпеки, забезпечення правопорядку, прав і свобод громадян, протидії злочинності, з метою створення умов для провадження послідовної та узгодженої діяльності щодо строків, періодичності одержання і передачі інформації, необхідної для належного виконання покладених на нього завдань та здійснення запланованих заходів.

7. Департамент очолює директор, який призначається на посаду і звільняється з посади головою обласної державної адміністрації згідно із законодавством про державну службу за погодженням з ДСНС в установленому законодавством порядку.

Директор Департаменту має заступників, які призначаються на посаду і звільняються з посади директором Департаменту відповідно до законодавства про державну службу.

8. Директор Департаменту:

1) здійснює керівництво Департаментом, несе персональну відповідальність за організацію та результати його діяльності, сприяє створенню належних умов праці у підрозділі;

2) подає на затвердження голові обласної державної адміністрації положення про Департамент;

3) затверджує посадові інструкції працівників Департаменту та розподіляє обов'язки між ними;

4) планує роботу Департаменту, вносить пропозиції щодо формування планів роботи обласної державної адміністрації;

5) вживає заходів щодо удосконалення організації та підвищення ефективності роботи Департаменту;

6) звітує перед головою обласної державної адміністрації про виконання покладених на Департамент завдань та затверджених планів роботи;

7) вносить пропозиції щодо розгляду на засіданнях колегії обласної державної адміністрації та сесіях обласної ради питань, що належать до компетенції Департаменту та розробляє проекти відповідних рішень;

8) може брати участь у засіданнях органів місцевого самоврядування;

9) представляє інтереси Департаменту у взаємовідносинах з іншими структурними підрозділами обласної державної адміністрації, з міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями – за дорученням керівництва обласної державної адміністрації;

10) видає у межах своїх повноважень накази, організовує контроль за їх виконанням.

Накази нормативно-правового характеру, які зачіпають права, свободи і законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер, підлягають державній реєстрації у Хмельницькому міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції України.

Видання, набрання чинності, виконання та припинення дії наказів, які відповідно до закону є адміністративними актами, здійснюється з урахуванням вимог, встановлених Законом України “Про адміністративну процедуру”;

11) подає на затвердження голові обласної державної адміністрації проекти кошторису та штатного розпису Департаменту в межах визначеної граничної чисельності та фонду оплати праці його працівників;

12) розпоряджається коштами у межах затвердженого головою обласної державної адміністрації кошторису Департаменту;

13) здійснює добір кадрів;

14) організовує роботу з підвищення рівня професійної компетентності державних службовців Департаменту;

15) призначає на посади та звільняє з посад у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців Департаменту, присвоює їм ранги державних службовців, приймає рішення щодо їх заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності;

16) приймає на роботу та звільняє з роботи у порядку, передбаченому законодавством про працю, працівників Департаменту, які не є державними службовцями, приймає рішення щодо їх заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності;

17) проводить особистий прийом громадян з питань, що належать до повноважень Департаменту;

18) забезпечує дотримання працівниками Департаменту правил внутрішнього трудового розпорядку та виконавської дисципліни;

19) забезпечує планування, організацію та проведення внутрішнього аудиту в Департаменті, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Департаменту, щодо законності фінансової та бюджетної звітності, здійснення оцінки ефективності, результативності та якості виконання завдань, функцій, бюджетних програм тощо;

20) забезпечує функціонування, взаємозв'язок та підтримку всіх елементів системи внутрішнього контролю, що спрямовані на досягнення визначеної мети, стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог діяльності Департаменту, а також підприємств, установ та організацій які належать до сфери управління Департаменту;

21) здійснює інші повноваження, визначені законом.

9. Директор Департаменту здійснює визначені Законом України “Про державну службу” повноваження керівника державної служби у Департаменті.

10. Накази директора Департаменту, що суперечать Конституції та законам України, актам Президента України, Кабінету Міністрів України, ДСНС, інших центральних органів виконавчої влади, можуть бути скасовані головою обласної державної адміністрації, керівником ДСНС.

11. Граничну чисельність, фонд оплати праці працівників Департаменту визначає голова обласної державної адміністрації у межах відповідних бюджетних призначень.

12. У разі тимчасової відсутності директора Департаменту його обов'язки виконує заступник директора Департаменту – начальник управління з питань цивільного захисту, а у разі його відсутності – заступник директора Департаменту – начальник управління з питань оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами.

13. Штатний розпис та кошторис Департаменту затверджує голова обласної державної адміністрації за пропозицією директора Департаменту відповідно до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228.

14. Департамент, як юридична особа публічного права, має самостійний баланс, рахунки в органі Державної Казначейської служби України, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки.

Виконувач обов'язків директора
Департаменту з питань оборонної
роботи та цивільного захисту
обласної військової адміністрації

Віталій МАРТИНЮК